

Lokalhistorisk Forening for Lønstrup og Omegn Rubjerg-Mårup-Skallerup-Vennebjerg sogne Lønstrup-Vester Vidstrup-Ulstrup-Sønderlev-Nørlev-Nørre Hårtslev

Vi indsamler, registrerer, bevarer
og formidler
den lokale historie for eftertiden

Medlem af SLA og LANA
Din garanti for at det indsamlede materiale
forbliver offentligt eje

www.havkystfolk.dk

Medlemsbrev Lønstrup oktober 2016

Kære venner, givere, medlemmer, kommende medlemmer, interesserede og hvem vi har haft kontakt med i årets løb.

Hermed følger en lille status for vort arbejde i arkivet, og nogle af de steder vi er repræsenteret ☺

Arkivet, Arkiv.dk og Lokalhistorisk Samråd

Som vi skrev i sidste medlemsbrev var det en stor dag, da formidlingsportalen arkiv.dk gik i luften. Med lanceringen af denne kan lokalarkiverne blandt andet præsentere Danmarkshistoriens største fotoalbum med historiske billeder fra fotografiets barndom til i dag - og en genvej til massevis af andet arkivmateriale. Her er i efteråret bliver det også muligt at vise klip med film og lydfiler.

Efter **arkiv.dk** er gået i luften er forespørgsler til arkivet stadig stigende. Næsten dagligt kommer der spørgsmål pr. mail eller telefon. Det tager tid, men er også et spændende element i arkivarbejdet, som ofte giver en sidegevinst i form af nye oplysninger om egnens historie eller spændende afleveringer til samlingen.

Her kan nævnes oplysninger til hjemmeside om malere og forfattere i Løkken, endnu en gang fotos til DRs serie om badehoteller, oplysninger om skudehandelens skibe til Risør Kystkulturcenter, fotos til artikel om kystfiskeri i Nu og Da, til Vorupør Havbåde oplysninger og fotos om redningsbåd MB18, tidligere Lønstrup, som de har købt efter den i mange år har været på en legeplads i Christiania. Oplysninger til bøger, avisartikler m.fl. bl.a. til artikel om Nina Nielsen, født i Rusland og sammen med familien flygtede til familie i Lønstrup. Og meget, meget mere....

I Lokalhistorisk Samråd for Hjørring Kommune (Sammenslutning af 18 lokalhistoriske arkiver) arrangerer vi og deltager løbende i kurser for at kunne følge alt det nye, der sker i arkiv verdenen. Registreringskurser, indsamling af digitale arkivalier, facebook-kursus, arkiverne og den åbne skole mv. TM er Samrådets repræsentant i bestyrelsen for Vendsyssel Historiske Museum.

OBS. Stednavneforedrag og efterfølgende ekskursion ved Thomas Gammeltoft Hansen (Københavns Universitet) 4. marts 2017

Kom og besøg os i arkivet og bliv klogere på dit lokalsamfund og dets historie.

I arkivet har vi flere tusinde billeder, som skal skannes til arkiv.dk for ikke at snakke om andre arkivalier og avisudklip.

Har du interesse for den lokale historie og eller bare lyst til at give en hånd med, så hører vi meget gerne fra dig.

Se de mange spændende arkivalier i form af kort, billeder, film, og dokumenter fra fortiden. Vi har åbent i arkivet 1. mandag hver måned kl. 16.00-18.00 (lukket i skoleferier) og ved åbent hus arrangementer.

Kan desuden træffes efter aftale på tlf. 21 71 92 20, da vi ofte er på arkivet.

Nordisk Arkivdag 2016

Årets tema er Sport og idræt - en sund sjæl i et sundt legeme. Arkivdagen falder altid den anden lørdag i november. Vi har imidlertid flyttet vores til lørdag den **19. november kl. 10-15**. Vi har kaffe på kanden. Kom, se og søg, vi hjælper gerne. I stuetaen viser vi små filmklip mv.

Desværre har vi ikke meget om egnens idrætsliv, hvorfor vi efterlyser fotos og arkivalier om dette emne.

Indsamlingstema 2017

På sidste bestyrelsesmøde besluttede vi at temaet skulle være forretninger/erhverv. Miniudstilling kan ses på arkivdagen ☺

Lokalhistorisk Forening for Lønstrup og Omegn Rubjerg-Mårup og Skallerup-Vennebjerg sogne havkystfolk@mail.dk Tlf. 21 71 92 20 Cvr. 26513138

Arkivet: Bugten 4, Lønstrup, 9800 Hjørring Postadresse: M. Kabels Vej 62, Lønstrup, 9800 Hjørring

Redningsstationen, som vi ejer sammen med Lønstrup Fiskeriforening

I foråret bad vi Bevaringscenter Nordjylland om at gennemgå hus og udstillingsgenstande. Det blev til en 3 siders rapport, hvor der er angivet, hvad vi skal gøre for at sikre/bevaring af genstande, træ og murværk. Et stort arbejde ligger foran os. Vort mål er, at vi kommer til at lave udstilling i huset, når alt er gennemset, renoveret, fotograferet og registreret. Vi arbejder stadig for at få flyttet den sydlige betonmur, så der bliver mere plads foran indgangen til bænke, plancheudstilling og måske en flagstang som vist på fotoet fra indvielsen i 20. juni 1936. *"Opsynsmand Christophersen fik udleveret nøglerne til huset, og mandskabet sejlede båden fra Harrerenden – undervejs var der øvelse med raketapparat. Det gamle redningshus i Harrerenden blev solgt til murermester Emmanuelsen, som efter forlydende solgte det til en mand i Nibe - der ønskede at indrette det til sommerbolig".*

Badehuset flytter i vinterhi hos vores formand, som vil give det en kærlig pleje, så det er klar til badeudstilling til foråret.

Mindedag Skagerak 7/9 1966-7/9 2016

Knap 100 kom til vores "MS Skagerak" 50 års mindededag. Madpakkehuset var fyldt til bristepunktet. Der måtte suppleres med alle bænke fra bådepladsen

Vi lagde øre til store, små, spændende og rørende fortællinger fra skolelæreren, der var med, kvinden der passede telefoncentralen, telegrafisten, der fik sin ildåb, kvinden der tog hånd om de børn, der kom til sygehuset i Hjørring, os der fulgte forliset fra Havbakken, drengen, der måtte høste og nøjes med at spejde mod hav og flyveplads fra toppen af hølæsset når de kørte på Møllebakkevej. En rørende dag for alle der deltog

Samme dag åbnede Vendsyssel Historiske Museum en udstilling om forliset i et telt nær Hirtshals Museum. Udstillingen, der er et besøg værd, er åben til og med efterårsferien.

Redningskransen, der var bundet til en kurvestol, blev fisket af Jens Hjermitsev nogle dage efter forliset.

Naturkatastrofedagen 11. august 2016

Naturkatastrofedagen blev også i år markeret ved samling omkring Mindestenen.

Vil du/I være med til at gøre det til en større event næste år på 140 årsdagen. I 2007 havde vi arrangeret en festlig dag, hvor børn fortalte om Naturkatastrofen på en vandring langs Bækslugten, folkedans på Kompasrosen og til sidst Bjarne Simonsen, der fortalte, mens folk drak den medbragte kaffe i klitten ved Signalmasten. Kontakt os, hvis du har ideer til festligheden, som kan starte i Vennebjerg, hvor skybruddet også satte sine spor.

Lønstrup til Narsaq

I september sidste år drog jeg (TM) på efteruddannelse i Grønland. Rejsen bød på mange overraskelser ikke mindst i kraft af de mange menneskelige relationer jeg mødte.

En af dem var et tilfældigt møde med Karla Bisgaard, som viste sig at være svigerdatter til en af min fars venner Tony Bisgaard. Ham havde jeg mødt i Lønstrup i 1986 i forbindelse med en udstilling han havde på Lønstruphus.

Han var søn af skibstømrer Axel Bisgaard, som i 1905 købte huset Strandvejen 104. Tony uddannede sig som keramiker i DK og udvandrede i 1936 til USA, hvor han dels virkede som keramiker og dekoratør i den keramiske industri. I 1943 besluttede han at rejse til Grønland for

at arbejde i minedriften. Rejsen til Grønland blev dramatisk, da skibet Dorchester undervejs blev torpederet af tyskerne. Tony var en af de få, der blev reddet i land. Han blev boende i Grønland, hvis kunstliv han blev en integreret del af. Efter nogle år i Ivigtut og Narsarsuaq bosatte han sig i 1952 i Narsaq, hvor han etablerede sig med keramisk værksted. B. har udført kakkelbilleder i grønlandsk ler. Et af dem, som jeg var så heldig at få under mit besøg hjemme hos familien i Narsaq, er her fotograferet foran hans barndomshjem i Lønstrup. Faderen Axel Bisgaard var lidt af en tusindkunstner, som ud over at bygge skibe også opfandt hattenålen, der ikke kunne stikke. Noget der vakte stor opsigt i den tids dameblade.

"De drog mod øst" Foredrag ved Ole Sohn

Alt tegnede lyst og lykkeligt for de danskere, der udvandrede til Rusland for at søge lykken i det store rige. Men revolutionen og senere Stalins rædselsregime satte en stopper for drømmen. Zarfamilien blev udryddet, og den dansk fødte kejserinde Dagmar flygtede ligesom andre danskere og deres efterkommere. En af dem var var Peter Nielsen, husmandssøn fra Thy, der rejste mod øst i 1896. Peter, uddannet gartner, fik arbejde som forvalter af en stor kaninfarm og grundlagde samtidig et stort drivhusgartneri. Han giftede sig med Helena, en russisk kvinde, med hvem han fik datteren Nina i 1906.

Kom og hør Ole Sohn fortælle om familiens flugt til Lønstrup og andre skæbner i **Lønstrup Cafe-Bio 27. april 2017 kl. 19:30.**

Mårup Kirke

Nedtagningen påbegyndtes i 2008, da kanten af Lønstrup Klint var ca. 6 meter fra tårnfundamentet. Nationalmuseet foretog nedtagningen i fem etaper, den sidste i september 2015. Nedtagningen blev suppleret med en arkæologisk undersøgelse under terræn. I marts havde vi inviteret arkæologerne Henriette Rensbro og Thomas Bertelsen til at fortælle om de opdagelser, de gjorde undervejs. 110 kom til foredraget, der foregik i Lønstrup Cafe-Bio.

"Kirken bestod ved nedtagningen af skib, kor og våbenhus, men har tidligere haft både tårn og sakristi. Kirkens mure blev skånsomt nedtaget. Over den tilmurede norddør fandt man overliggeren, en velbevaret egeplanke, som siden via en dendrokronologisk undersøgelse blev dateret til ca. 1202, hvilket gjorde den ca. 50 år ældre end tidligere antaget.

I nogle skifter fandt man flyvesand samt strå og tørv, som tyder på afdækning i vinterperioder. På baggrund dette vurderes at kirken er opført fra år 1200 til 1204 i rækkefølgen: fundamentet, koret, skibet, murenes øverste del og endelig taget".

På sidste møde i Kontaktgruppen Mårup Kirke skulle det beslutes, hvor man skulle lave en ny indgang kirkegården, og hvor klokkestablen skulle flyttes hen. Mere følger

Bog om Mårup: For flere år siden hensatte vi penge til en bog, der skal fortælle om kirken, dens betydning for lokalbefolkningen og historien om de, der er begravet på kirkegården. Det er ikke den nemmeste sag, da der knytter sig mange fortællinger/myter til stedet. Ting tager tid, men pludselig er bogen klar ☺

Vi er desuden med i en lille gruppe, som arbejder på forslag til en plancheudstilling/formidling af kirken på Mårupgårds jord. Ikke en let sag med alle de fredningsbestemmelser, der for området. Tiden må vise, hvad diverse styrelser siger til vores ansøgninger.

Familien Klitten

Gl. Klitgård, Nørlevvej 250. År 1900

Bagerste række: Lars Nørgård, Kristiane, Caroline, Mariane, Marie og

Mads Klitten Forrest: Ferdinand, Marius, Theodor Klitten

Mads klitten (1883-1970) var i 22 år bådmand ved redningsstation

"Skallerup Klit". Desuden strandfoged og forbjerg i Skallerup Bjergelav.

Følg os på disse nyttige portaler, hvor vi formidler vores aktiviteter:

FB: Lokalhistorie Lønstrup-Skallerup-Sønderlev-Vennebjerg Rubjerg-Mårup

havkystfolk.dk arkiv.dk

havtornensrige.dk og FB Havtornens Rige

Fonden til Vennebjerg Mølles Bevarelse og Vennebjerg Mølles Venner

Vennebjerg Mølle opført og taget i brug 1859-61.

I 1934 erstattet af den nuværende sorte mølle.

"Anna Oline Jensen (1895-1985) var husbestyrerinde i Vennebjerg Mølle hos Niels Chr. Poulsen (1874-1963) fra nov. 1926 til juni 1941.

Et slidsomt arbejde. Et af hendes job var at sætte sejl, som var salpetersække, da der var ikke råd til lærred. Hun var barnebarn af fisker Jens Christian Nielsen, Lønstrup Klitmark. J.C.N, som ses på fotoet var far til 25 børn, heraf 19 ført til døden. Chr. IX, som besøgte Lønstrup i forbindelse med Vendsysselbanen Nørresundby-Frederikshavns åbning i 1871, honorerede denne oplysning med en speciedaler.

Som vi skrev i sidste nyhedsbrev skulle "Bjørnen" i toppen udskiftes, hvilket krævede nye fondsansøgninger. De har heldigvis givet gevinst, bl.a. kr. 100.000 fra Mærsk McKinney Møller og det samme fra ENV Fonden og Augustinusfonden. Møllebyggeren har afsluttet arbejdet, som blev billigere end forventet kr. 250.000, så det endte med 85.000 fra hver af fondene.

Som noget helt nyt har vi i år haft besøg af 10 hold á 22 krydstogtgæster. Glade og spørgelystne fra Japan, Australien, Afrika, USA og Canada m.fl.

De havde en meget stram tidsplan hver gang. Ankom til Aalborg om morgenen, kørte til møllen, hvor Svenning fortalte på sit "amerikanske". Drak kaffe i cafeen. Herfra videre til Rubjerg Knude, hvor de blev kørt i hestevogn til fyret. Ved 14-tiden sejlede de fra Aalborg til København, Stavanger eller Sankt Petersborg, så der er var ikke tid til svinkeærinder. Det var vildt begejstret for vores natur, fyret og møllen Samarbejdet fortsætter næste år med endnu flere besøg.

Lokalhistorisk Forening for Lønstrup og Omegn Rubjerg-Mårup og Skallerup-Vennebjerg sogne havkystfolk@mail.dk Tlf. 21 71 92 20 Cvr. 26513138

Arkivet: Bugten 4, Lønstrup, 9800 Hjørring Postadresse: M. Kables Vej 62, Lønstrup, 9800 Hjørring

Teater på Friskolen Skallerup

Også i år har Friskolens elever skrevet et manuskript til en skolekomedie baseret på nogle af de lokale fortællinger. Vi har bidraget med fortælling på skolen og udlån af diverse materialer fra arkivet bl.a. bogen "Skudehandleren og spøgelsespræsten". Det blev en fantastisk forestilling, hvor overtro/myter kom i spil og historien kunne følges i deres udgave. En god måde at knytte børnene til lokalområdet gennem den historie, de selv er en del af.

Landsbyrådet

Vi er som områdets øvrige foreninger medlem af Landsbyrådet, og via dette repræsenteret i Hjørring Kommunes Landsbyforum. Deltager i kurser, workshops, seminarer/landsbyhøjskole mv. om udvikling i landdistrikterne. Ansøgninger om etablering af cykelstier og vedligeholdelse af kystsikring er under udarbejdelse lige nu. Søger penge til små og store projekter.

Gør din landsby synlig er titlen på Facebookkursus med KONXION - arrangeret af LAG NORD fra februar til november. Vi følges nøje og måles bl.a. på hvor mange nye likes vi får. Hjælp os med at vinde titel og dermed et økonomisk tilskud til landsbyrådet.

Gå ind på Facebook og tryk på Havtornens Rige – Landsbyrådet

Kirkestien

Som vi omtalte i sidste brev, bliver flittigt benyttet. Foldere, hvor man kan se stiens tilknytning til eksisterende stier i Lønstrup og Skallerup kan fås på turistkontoret eller i brochurekassen ved Vennebjerg Mølle

Landsbypedel

Jesper L. Olsen, blev i maj ansat som Landsbypedel, teknisk servicemedarbejder. Arbejdet består primært af opsyn, reparation og vedligeholdelse af materialer og lokaler, hjælp til arrangementer, **hjælp på lokalhistorisk arkiv** og andet der kan fremme aktiviteter i området. Landsbyerne og foreningerne har haft stor glæde af ham her i sommer og vi glæder os til Jespers hjælp i arkivet i vinter. Han har forstand på digitale medier og meget andet. Alt tegner godt. JLO er ansat af Hjørring Kommune i seniorjob og udlånt til os.

Alternativt byggeri

I november 2014 inviterede Bosætningsudvalget en repræsentant fra hver by til et møde på Løkkens Vej kro om alternative boformer. Planen var at få ideer til et nyt udviklingsprojekt. Inspirationen til mødet kom fra udvalgets besøg i Findhorn Skotland.

Michael Jensen, Sønderlev, Peter Hvelplund, Vennebjerg og TM deltog. Efterfølgende blev det punkt på Landsbyrådets årsmøde i marts 2015. En arbejdsgruppe med Anne-Marie Lindrup som tovholder blev nedsat. Siden da har vi i gruppen haft månedlige møder, oplistet ideer, fundet det område, hvor vi kunne tænke os at få dem realiseret. Nu glæder vi os til at udforme vort forslag efter de retningslinjer, som kommunen i dag 10/10 har fremlagt.

"Bakken" Løkkegårdsvej 7, Vennebjerg

Afholdte arrangementer/aktiviteter

Rundvisning og fortællinger for bl.a. Foreningen NORDEN region Nordjylland til Børghlum, Rubjerg og Lønstrup, Fortælling om Lønstrup og landsbyrådet for Familiebruget Nordjylland på Hotel Kirkedal, Soroptimisterne Region Nordjylland fortælling og vandretur i Lønstrup, højskolegrupper, Fortælling for Ældresagen i Sindal m.fl.

Deltaget i hjemmesidekursus i Vejle, Digitale indsamling i Skørping, Kystsikringsmøde Hirtshals, Facebookkursus Hjørring, møde om Lysfestival, Historisk Træf Aalborg, debatmøde om lokalplan, Indvielse af Rubjerg Fyr m.fl.

Bestyrelsen

efter generalforsamlingen 2016: Thorkild Falck Sørensen, formand, Vennebjerg-Aase Sørensen, næstformand, Nørlev-Johnni Maarup Andersen, sekretær, Lønstrup-Tove Marquardsen, arkivleder/projektleder, Lønstrup

Sven Østergaard Jensen, Brabrand-Birgitte Jensen, Nr. Harritslev

Tak til de afgåede bestyrelsesmedlemmer for deres opbakning/arbejde for lokalhistorien i området

Mogens Juulsen udtræder fordi han har engageret sig dybt i SVIF fodbold. Laila Tronsen udtræder fordi hun er flyttet fra Lønstrup. Birgit Hjortlund har valgt at lægge sine kræfter i andre foreninger.

Medlemskab og støtte til arbejdet

Vi håber, at du/I har lyst til, at støtte foreningens arbejde med indsamling, registrering, bevaring og formidling den lokale kulturarv. Selv om meget formidles på nettet, koster det penge at indkøbe arkiveringsmaterialer, IT udstyr mv.

Vi har kontakt med mange ved vore arrangementer og via nettet, men medlemmer er fundamentet for enhver forening.

Kontingent min. kr. 75/person kan overføres til Sparekassen Vendsyssel konto nr. 9070 1505800350. Husk at anføre navn og adresse på betalingen.

Porto er efterhånden blev en stor udgift, **vi vil derfor opfordre til at I sender jeres mailadresser til os.** Det vil samtidig os give mulighed form, at vi kan sende aktuelle nyheder til jer. :-)

Tak for godt samarbejde til Landsbyrådet Skallerup-Vennebjerg-Lønstrup, Lønstrup Cafe-Bio, Foreningen Norden, Mårup Kirkes Venner, Hjørring Kommune m.fl. Tak for støtte til arrangementer til Super Spar og Hjørring Kommune.

Med venlig hilsen på bestyrelsens vegne/Tove Marquardsen

Lokalhistorisk Forening for Lønstrup og Omegn Rubjerg-Mårup og Skallerup-Vennebjerg søgne havkystfolk@mail.dk Tlf. 21 71 92 20 Cvr. 26513188

Arkivet: Bugten 4, Lønstrup, 9800 Hjørring Postadresse: M. Kabels Vej 62, Lønstrup, 9800 Hjørring